

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. aprila 2015

Povzetek

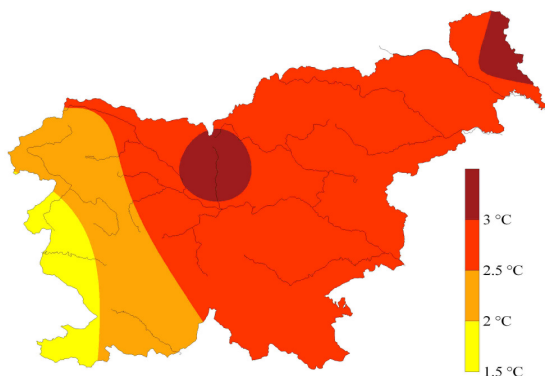
V zadnji dekadi aprila so nadpovprečne temperature zraka precej izsušile kmetijska tla. Količina padavin je bila v večjem delu države premajhna, da bi se zaloga vode v tleh občutneje izboljšala, razen na zahodu in jugozahodu Slovenije, kjer je bila preskrbljenost tal z vodo ob koncu dekade nekoliko boljša. Skoraj po vsej Sloveniji je potekala setev koruze in tudi nekaterih drugih posevkov, predvsem buč in sončnic na severovzhodu. Proti koncu dekade so ponekod že odkosili prvo travo za silažo, na splošno pa so kmetovalci še čakali, da si trava pred košnjo še nekoliko okrepi.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Zadnja aprilaska dekada je bila nadpovprečno topla in osončena. Večina dežja je padla ob koncu meseca, vrednosti pa so večinoma ostale pod dolgoletnim povprečjem. Dekadne temperature zraka so bile na zahodu države za vsaj 1,5 °C nad običajnimi vrednostmi, drugod za več kot 2,5 °C. Najnižje dnevne temperature zraka so se pod ledišče spustile le še v višje ležečih krajih, najvišje pa so se dvigale do 24 °C na Gorenjskem, Koroškem in mariborskem območju, drugod do 25 °C. Povprečne dnevne temperature zraka so bile z izjemo zadnjega dne ves čas nad povprečjem, tudi do 5 °C. Le na Obali so bili dnevi s podpovprečno dnevno temperaturo zraka kar štirje. Ohladilo se je ob koncu dekade, ko je padla tudi večina dežja. Nadpovprečno veliko padavin so zabeležili v Obalno-Kraški regiji ter v spodnje Vipavski dolini in Goriških brdih. Drugod jih je bilo manj, najmanj, do 50 % običajnih vrednosti je bilo zabeleženih na Gorenjskem, Osrednje Slovenskem ter v Pomurski regiji, kjer je padlo okrog 10 mm dežja. Več kot 20 mm je padlo na Koroškem, Obali ter v jugovzhodni Sloveniji, največ pa je bilo padavin v Vipavski dolini, 42 mm. Najmanj sončnih žarkov so bili deležni na zahodu države, kjer je sonce sijalo manj kot 60 ur, kar je bilo ponekod manj kot v povprečju. Delež osončenosti se je povečeval proti vzhodu, kjer je sonce na Podravschem in v Pomurju sijalo več kot 80 ur, kar je bilo za vsaj petino več kot običajno.

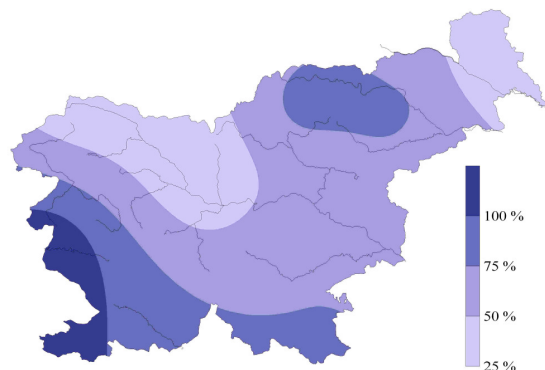
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T , °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	T_{povp}	T_{max}	T_{min}
Bilje	13,8	24,3	4,1
Portorož let.	14,4	24,0	5,3
Ljubljana	14,3	25,2	4,5
Novo mesto	14,0	24,5	4,5
Celje	13,7	24,7	1,5
Maribor let.	14,1	22,6	3,3
Murska Sobota	14,5	23,5	2,1
Rateče	9,3	21,3	-0,6
Slovenj Gradec	12,2	22,6	0,8

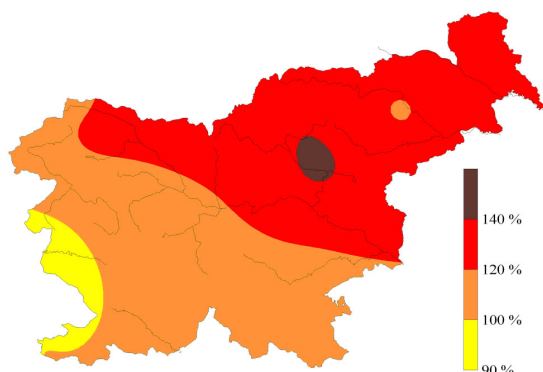
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	42,2	5	5
Portorož let.	23,6	5	5
Ljubljana	13,0	7	3
Novo mesto	20,0	6	4
Celje	16,4	9	1
Maribor let.	14,0	8	2
Murska Sobota	6,2	9	1
Rateče	9,6	5	5
Slovenj Gradec	24,5	7	3

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	53,4	12,9
Portorož let.	69,0	12,8
Ljubljana	68,4	12,5
Novo mesto	67,8	12,2
Celje	81,3	12,1
Maribor let.	86,9	12,8
Murska Sobota	87,7	12,8
Rateče	63,2	11,4
Slovenj Gradec	80,6	12,5

TEMPERATURA TAL

Povprečna temperatura tal, ki se je v setveni globini (5 in 10 cm) gibala med 13 in 14 °C, je bila nekoliko višja od povprečja. Na vzhodu in severovzhodu, kjer je prevladovalo sončno vreme, so pozitivna odstopanja dosegla 1,5 °C. Na Obali in Goriškem so bila tla skoraj za stopinjo toplejša, med 15 in 16 °C, a vseeno za nekaj desetink stopinje pod povprečjem. V toplih dneh so se tla že ogrela čez 20 °C. Minimalne temperature tal pa so le redkokje še padle pod 8 °C.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

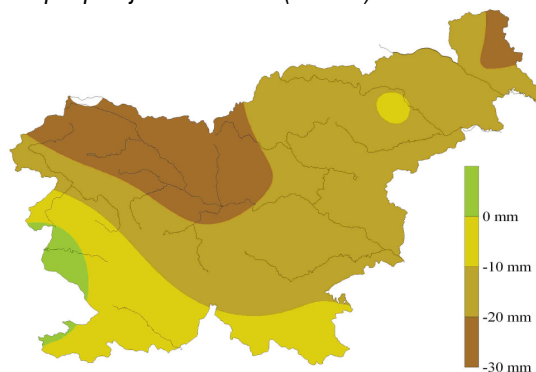
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	16,0	-0,5	10,1	24,5	16,0	-0,4	11,1	21,3
Portorož let.	15,6	-0,2	9,4	22,2	15,5	-0,2	10,8	18,2
Ljubljana	14,0	0,0	7,6	20,0	13,8	0,0	8,4	16,7
Novo mesto	14,1	0,4	9,4	17,4	13,8	0,1	9,8	16,4
Celje	14,4	0,8	8,8	20,1	14,0	0,6	9,9	16,5
Maribor let.	15,3	1,5	8,4	21,5	14,8	1,4	10,0	18,5
Murska Sobota	15,3	1,5	8,2	22,3	15,1	1,2	9,1	19,6
Slovenj Gradec	13,1	0,2	8,3	16,4	12,9	0,2	8,8	15,3

VODNA BILANCA IN IZHLEPEVANJE

Dekadna vodna bilanca je bila pozitivna samo v Vipavski dolini, okrog 14 mm, drugod pa se je vodni primanjkljaj gibal od 7 do 30 mm. Mesečna vodna bilanca pa je bila povsod po državi negativna. Največji je bil vodni primanjkljaj v Pomurju, 80 mm, na Obali in Podravskega okrog 70 mm, na celjskem in zgornjem Gorenjskem okrog 60 mm, drugod od 30 do 45 mm. Najvišje vrednosti izhlapevanja iz tal in rastlin so dosegale vrednosti od 4 do 5 mm, na Obali sta bila dva dneva z izhlapevanjem več kot 5 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ >5
Bilje	13,6	28,6	0
Portorož let.	-9,7	33,3	2
Ljubljana	-17,7	30,7	0
Novo mesto	-11,2	31,2	0
Celje	-18,1	34,5	0
Maribor let.	-21,7	35,7	0
Murska Sobota	-30,1	36,3	0
Rateče	-16,6	26,2	0
Slovenj Gradec	-7,4	31,9	0

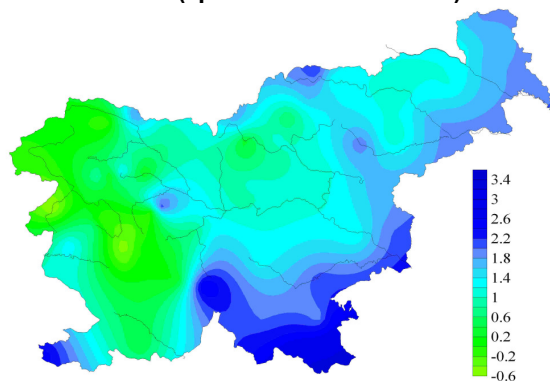
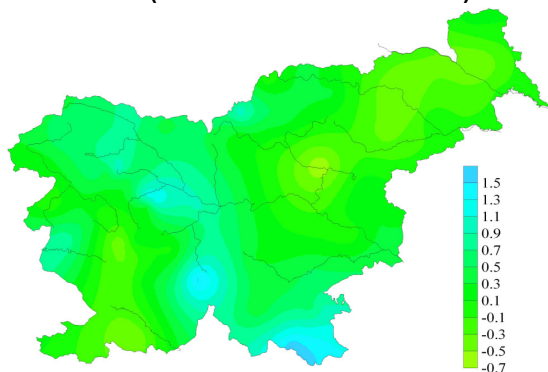
STANDARDIZIRAN PADAVINSKI INDEKS

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

6-mesečni SPI (spodnja leva karta) kaže večinoma normalno stanje, le na nekaterih manjših območjih Osrednje in jugovzhodne Slovenije zmerno mokro stanje. Karta 12-mesečnega SPI pa odlikava mokro leto od aprila 2014 do marca 2015. Vrednosti SPI so v normalnem območju v večjem delu zahodne Slovenije, v mokrem pa v Obalno-Kraški regiji, Vipavski dolini, ter v Osrednji in celotni vzhodni Sloveniji, kjer vrednosti kažejo tudi ekstremno mokre razmere.

SPI6 (oktober 2014 – marec 2015)

SPI12 (april 2014 – marec 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Padavine ob koncu dekade so bile dobrodošle, saj je bila zaloga vode v tleh po precej suhem aprilu že precej izčrpana in rastlinam težje dostopna. V večjem delu države, zlasti na vzhodu in severovzhodu države pa je bilo padavin premalo, da bi se občutneje izboljšala zaloga vode v tleh. Ta je ob padavinah le zanihala in še naprej ostaja rastlinam težje dostopna. Rastline, predvsem ozimna žita, ki so bila tik pred klasenjem, in oljna ogrščica pa so bile v začetku spomladanske rasti v pomanjkanju dežja. Tudi obraščanje travne ruše in rast trave sta bili počasnejši, zato so kmetovalci vse do konca dekade čakali, da se trava pred prvo košnjo za travno silažo še nekoliko okrepi. Zgodnejše vrste trav, predvsem lisičji rep, travniška latovka in pasja trava so prešle v latenje, ohladitev in dež pa sta zadržala njihov nadaljnji razvoj. Zacvetel je le najzgodnejši lisičji rep. Tla so postala primerno topla tudi za setev koruze. Na severovzhodu so posevke na lahkih tleh posejali že v prejšnji dekadi, do konca aprila pa je bila posejana večina koruzi namenjenih površin. Posejani so tudi že posevki buč in sončnic. Tudi drugod v osrednjem in vzhodnem delu Slovenije je v zadnji dekadi aprila potekala priprava tal in setev koruze. V teh delih Slovenije in na zahodu je padlo nekaj več padavin, založenost tal z vodo pa se je začasno stabilizirala, vendar je vse do konca dekade ostala blizu meje, ko bo rastlinam spet postala težje dostopna.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 6. 5. 2015

SLOVENIJA	Sreda	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi	plohe	dež		plohe	plohe
Tmax [°C]	28	23	24	21	23
Tmin [°C]	14	13	10	11	11
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	< 7	0	0	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje* / *Modelska napoved* / *Verjetnostna napoved - 10 dni*